

Saavutettavuusohjelmatyö Turun yliopistossa

Paula Pietilä & Essi Huuhka,

Turun yliopiston esteettömyyssuunnittelijat

esteet@utu.fi

Erityisen äärellä 17.3.2022

TURUN
YLIOPISTO

Saavutettavuustyön historiaa Turun yliopistossa

- Saavutettavuustyötä tehty vuodesta 2001 alkaen
 - Saavutettavuuden sisällön laajentuminen
- 2001: Esteetön Utu-työryhmä perustettiin, jo tällöin edustettuna laajasti eri toimijoita (esim. kirjasto, tietohallinto, tila- ja tekniset palvelut, kansainväliset asiat)
- 2005: Yliopistoon nimitettiin vammaisasiamies ja tehtiin laaja esteettömyyskartoitus yliopiston tiloihin
- 2005: Esteetön opiskelu korkea-asteen oppilaitoksissa, ESOK-hanke alkaa
- 2006: Suositus vammaisia ja erilaisia oppijoita koskevista erityisjärjestelyistä valintakokeisiin ja opiskeluun

Saavutettavuusohjelman laatiminen

- Työ alkoi 2018, kun silloinen rehtori nimitti ohjausryhmän laatimaan ”esteettömyysohjelman”, mutta nimeksi tuli nopeasti ”saavutettavuusohjelma”
- Työryhmän kokoonpano:
 - Ohjelma työssä olivat edustettuna laajasti eri toimintoja: tilapalvelut, it, TYY viestintä, koulutuksen tukipalvelut, tiedekunnat, kirjasto, hyvinvointipalvelut. Työryhmän puheenjohtajana toimi opetuksesta vastaava vararehtori
- Pyrkimys ymmärtää saavutettavuus koko yliopistoa ja kaikkia sen toimintoja ja ihmisiä koskevana kysymyksenä
- Saavutettavuusohjelma 2020-2024 valmistui keväällä 2020.

Ohjelman tavoitteet

- Lisätä saavutettavuutta koskevaa tietoa ja yliopiston työntekijöiden ja opiskelijoiden tietoisuutta saavutettavuusasioissa
- Tuoda saavutettavuustietoa paremmin kaikkien toimijoiden ulottuville saavutettavassa muodossa.
- Selkiyttää työnjakoa saavutettavuusasioissa yliopiston sisällä, ja asettaa työlle lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita
- Tarkoituksena on huomioida ja osallistaa nykyistä paremmin monenlaisia toimijoita, erityisesti monenlaiset oppijat, eri tavoin vammaiset ja pitkäaikaissairaat, sukupuolivähemmistöihin ja kulttuuri- ja kielivähemmistöihin kuuluvat yliopistoyhteisön jäsenet ja muut yhdenvertaisuuslaissa mainitut ryhmät.
- Seurata systemaattisesti tavoitteiden toteutumista.

Saavutettavuusohjelman rakentuminen

- Johdon tuki ja osallistuminen saavutettavuustyöryhmän toimintaan on ollut avainasemassa
- Ohjelma työ alkoi perehtymisellä käsitteisiin ja lainsäädäntöön, sekä siihen, mitä aiemmin yliopistossa oli tehty
- Nykytilan kuvaaminen oli tärkeä lähtökohta työssä
- Pyrittiin nimeämään konkreettisia toimenpiteitä saavutettavuuden edistämiseksi. Toimenpideohjelmassa nimettiin vastuutahot ja suunniteltiin aikataulut, sekä tärkeysjärjestys.

Saavutettavuusohjelman osa-alueet

- Ohjelma kattaa laajasti saavutettavuuden eri osa-alueet Turun yliopistossa
- Uusina osa-alueina saavutettavuusohjelmassa olivat henkilöstön kehittäminen, rekrytointi ja työolosuhteet
- Ohjelmaa tehtäessä huomattiin, että tutkimus- ja kehittäminen oli unohdettu, tämä korjattiin saavutettavuustyöryhmän kokoonpanossa ja toimenpideohjelmassa.

Ohjelman tavoitteiden seuranta ja tulevaisuus

- Yliopistoon on perustettu saavutettavuustyöryhmä, jonka työn tuloksena on syntynyt ohjelmatyötä tukemaan päivittyvä toimenpideohjelma
- Ryhmässä on pohdittu myös saavutettavuustyöhön käytössä olevia resursseja ja hankintoja
- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotoimikunta seuraa saavutettavuusohjelman edistymistä

Pohdintaa ohjelmatyön onnistumisista ja haasteista

- Ohjelmatyön myötä yliopistolle muodostui tiivis saavutettavuuden ydinryhmä, joka vastaa esim. saavutettavuuskoulutusten suunnittelusta
 - Tiedekuntiin ja erillislaitoksille on nimetty saavutettavuusyhteyshenkilöt
- Työn haasteena on ollut yksiköiden ja ihmisten sitouttaminen työhön, ajan ja resurssien puute pitkäjänteisessä kehittämistyössä

**TURUN
YLIOPISTO**

KIITOS!